

مهری فرشادی

سرشناسه	: فرشادی، مهری، ۱۳۴۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: دنیا و آخرت در منظر قرآن کریم/ مهری فرشادی.
مشخصات نشر	: کرج: چکامه باران، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۳۰۲ ص.
شابک	: ۲۲۰۰۰۰ ریال: ۵-۷-۰۲۶-۸۰۰-۶۷۸-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	: فیفا
موضوع	: دنیای فانی -- جنبه‌های قرآنی
موضوع	: معاد -- جنبه‌های قرآنی
موضوع	: رستاخیز -- جنبه‌های قرآنی
رده بندی کتبی	: ۱۰۴BP / ۸۴د ۴ ۱۳۹۴
رده بندی دیوبی	: ۵۹/۲۹۱
شماره کتابشناسی	: ۴۰۶۴۴۰

دنیای و آخرت در منظر قرآن کریم

مؤلف:	مهری فرشادی
چاپ:	اول-پائیز ۱۳۹۴
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
شابک:	۵-۷-۰۲۶-۸۰۰-۶۷۸-۹۷۸
قیمت:	۲۲۰۰۰ تومان
ویرایش	حمیدرضا جدیدی
طراحی جلد و صفحه آرایی	حسین فلاح
کرج ، بلوار موزن ، ابتدای شهرک جهازی ها، پلاک ۳۱	
۰۲۶-۳۴۴۹۵۵۸۴-۳۴۴۹۵۶۰۲	
chakamebaran@yahoo.com	
chakamebaran.com	

حق چاپ برای ناشر محفوظ می باشد

فهرست مطالب

۱۵	چکیده
۱۷	مقدمه
۲۱	فصل اول:
۲۱	کلیات بحث
۲۱	بخش اول: تبیین موضوع
۲۲	فصل اول: کلیات بحث
۲۲	بخش اول: تبیین موضوع
۲۲	بیان مسأله
۲۴	بیان فرضیات
۲۵	روش تحقیق:
۲۵	بخش دوم: تعریف واژه های موضوع:
۲۵	واژه دنیا، دنیا در لغت:
۲۷	دنیا در اصطلاح
۲۷	دنیا در قرآن کریم
۳۲	دنیا در حدیث
۳۳	واژه آخرت
۳۳	آخرت در لغت
۳۴	آخرت در اصطلاح
۳۴	واژه آخرت در قرآن کریم
۳۶	آخرت در حدیث

۳۹	فصل دوم:
۳۹	دنیا و دنیا گرایی در قرآن
۴۰	فصل دوم: دنیا و دنیا گرایی در قرآن
۴۰	بخش اول: بررسی دنیا در قرآن کریم
۴۰	دنیا از نظر قرآن کریم
۴۴	مراحل حج: رندگی دنیا
۴۹	استواری آفرینش
۵۱	دنیای مذموم
۵۴	دنیا در نهج البلاغه
۵۸	بخش دوم: بررسی صفات دنیا در قرآن
۵۸	زینت بودن دنیا
۶۳	غرور بودن دنیا
۶۶	غرض بودن دنیا
۶۷	نایابدار بودن دنیا
۶۹	دنیا وسیله آزمایش
۷۱	تجارت خانه دنیا
۷۳	زیان بارترین معامله
۷۷	عمر، بهترین سرمایه ی تکامل و تعالی
۸۱	بخش سوم: دنیاگرایی از منظر قرآن کریم
۸۱	دنیا طلبی از نظر قرآن
۸۴	تاثیر دنیاگرایی در قبض روح
۸۸	نشانه زهد
۹۰	زهد مثبت

- ۹۱ زهد منفی
- ۹۳ زهد اسلامی
- ۹۵ فصل سوم:
- ۹۵ آخرت
- ۹۶ فصل سوم: آخرت
- ۹۶ بخش اول: مرگ
- ۹۶ سکرت مرگ
- ۱۰۵ رفتار فرشتگان هنگام مرگ
- ۱۰۷ توفی کننده، خدا، الگ اوت و اختیاران او هستند
- ۱۱۰ قبض روح بعضی افراد توسط خداوند انجام می شود
- ۱۱۳ بیان حضرت علی «علیه السلام» در کیفیت حال انتظار
- ۱۱۶ قبض روح افراد بی شمار در زمان واحد در مکان های متفاوت
- ۱۱۸ قبض روح مؤمن
- ۱۲۰ بخش دوم: برزخ در قرآن کریم
- ۱۲۰ مراحل زندگی انسان
- ۱۲۱ بررسی برزخ در قرآن
- ۱۲۴ آیه ای که بیانگر دو حیات و دو ممات است
- ۱۲۵ شهیدان زنده اند
- ۱۲۶ آیه ای که دلالت بر عاقبت مجرمان و بیان آتش دوزخ بر آنها دارد
- ۱۲۸ آیاتی که بر بهشت و جهنم برزخی دلالت دارد
- ۱۳۲ خصوصیات عالم برزخ
- ۱۳۵ نفوس ناقص در عالم برزخ تکمیل می شود
- ۱۳۹ حیات برزخی

- ۱۴۱ موارد سوال در عالم برزخ
- ۱۴۲ از مستضعفین سوال نمی شود
- ۱۴۶ یک تمثیل
- ۱۴۹ بدن برزخی
- ۱۵۰ ارتباط اروا با اهل دنیا
- ۱۵۰ بخش ر‌م: قات کبری
- ۱۵۰ قیامت کبری
- ۱۵۱ علانم و نشانه های قیامت
- ۱۵۱ الف) تغییر و تحول در ک‌م
- ۱۵۱ ۱- «وضعیت خورشید و ماه»
- ۱۵۳ ۲- وضع ستارگان
- ۱۵۴ ۳- وضع زمین
- ۱۵۵ ۴- وضع کوهها
- ۱۵۸ ب) شکسته شدن ست یاجوج و ماجوج
- ۱۵۹ داستان ذوالقرنین از نظر قرآن کریم
- ۱۶۱ نظر علامه طباطبائی (ره) درباره ذوالقرنین
- ۱۶۲ حدیث مشروح پیامبر درباره قیامت
- ۱۶۷ نام ها و اوصاف روز قیامت
- ۱۷۱ در قیامت اسباب و روابط از بین می رود
- ۱۷۳ ج) نفخ صور
- ۱۷۴ کسانی که از حکم نفخ صور، استثنا شده اند
- ۱۷۸ ضبط آثار و نتایج اعمال

۱۸۰	شرایط گواهان و شاهدان روز قیامت
۱۸۲	گواهان و شاهدان روز قیامت
۱۸۷	احباط و تکفیر
۱۸۸	عواملی که سبب تکفیر و آمرزش گناهان می شود
۱۸۹	توبه یوان ضاکار
۱۹۴	موقف های قیامت
۱۹۴	صراط
۱۹۸	صراط مستقیم یعنی بنی حلال است
۲۰۱	میزان
۲۰۶	تجسم اعمال
۲۰۸	نامه اعمال متضمن خود اعمال و اعمال نهاس
۲۱۰	اعراف
۲۱۴	اصحاب اعراف
۲۱۵	شفاعت
۲۱۷	شرایط شافعان
۲۱۹	شرایط شفاعت شوندگان
۲۲۰	فایده شفاعت
۲۲۲	شفاعت کنندگان
۲۲۴	بهشت
۲۲۷	اوصاف بهشت و بهشتیان در قرآن کریم
۲۲۹	حکمت لذت های جسمانی در بهشت
۲۳۰	جهنم
۲۳۱	جهنم و عوامل ورود به آن

۲۳۳	اوصاف دوزخ و دوزخیان در قرآن کریم
۲۳۵	موقعیت بندگان خدا در زندگی اخروی
۲۴۱	فصل چهارم:
۲۴۱	مقایسه خصوصیات دنیا و آخرت
۲۴۲	کلام حضرت علی (ع) در مورد قیامت و عذاب الهی
۲۴۵	فصل پنجم: مقایسه خصوصیات دنیا و آخرت
۲۴۵	بخش اول: دنیا و آخرت در قرآن
۲۴۵	ارتباط دنیا با آخرت
۲۵۰	طالبان دنیا و طالبان آخرت
۲۵۳	زینت دنیا و زینت آخرت
۲۵۶	مراد از اراده دنیا و آخرت
۲۵۸	تقابل دنیا و آخرت
۲۶۴	وجوه اشتراک و اختلاف زندگی دنیا و آخرت
۲۶۶	ارتباط دنیا و آخرت در روایات
۲۶۸	اهل دنیا و اهل آخرت در نهج البلاغه
۲۷۰	بخش دوم: اهمیت و تأثیر اعتقاد به زندگی اخروی در زندگی دنیوی
۲۷۰	تأثیرات اخلاقی و عملی ایمان به زندگی اخروی
۲۷۴	تأثیر اعتقاد به زندگی اخروی در اخلاق
۲۷۶	تأثیر اعتقاد به زندگی اخروی در تعدیل غریز انسانی
۲۷۹	تأثیرات اجتماعی و اعتقاد به زندگی اخروی
۲۸۱	نقش اعتقاد به معاد در اعتدال زندگی
۲۸۴	میزان اهمیت زندگی اخروی در عرف قرآن کریم
۲۸۷	فهرستی آیاتی که در آنها کلمه دنیا آمده است

دنيا و آخرت در منظر قرآن کریم..... ۱۳

فهرست آیاتی که در آنها کلمه آخرت آمده است ۲۹۲

فهرست منابع ۲۹۷

www.ketab.ir

چکیده

قرآن کریم معجزه‌ی جاوید پیامبر اکرم(ص) است که چون دریایی ژرف، غوّاصان اندیشه را به عمق خویش می‌پذیرد و به نجات می‌رساند. کتابی که از آسمان به زمین نازل شد، تا آدمیان را از جهالت و گمراهی برهاند و به سعادت و تکامل برساند. یکی از مباحث مهمّی که در قرآن مطرح شده دنیا و آخرت است. اگر انسان بخواهد به سعادت و تکامل برسد باید به بینش صحیح و کامل از مراحل زندگانی خویش در جهان هستی دست پیدا کند. در نوشتار حاضر دو مرحله مهمّ از زندگی مورد بررسی قرار گرفته که عبارت است از دنیا و آخرت. این پژوهش در چهار فصل تقدیم گردیده است: فصل نخست به بررسی واژگان اصلی پژوهش اختصاص یافته که در آن تعاریف لغوی و اصطلاحی دنیا و آخرت و کاربرد قرآنی و حدیثی آنها مورد بررسی قرار گرفته است. در دومین فصل به بررسی دنیا و دنیا گرایی پرداخته ایم که خود دارای سه بخش است: در اولین بخش به بررسی دنیا در قرآن و نهج البلاغه و مراحل زندگی انسان در دنیا پرداخته شد. در بخش دوم صفات دنیا مورد نظر قرار گرفته و در سومین بخش دنیا طلبی و راه درمان آن از منظر کلام الهی بررسی شده است. در فصل سوم به عالم آخرت پرداخته شده که دارای سه بخش می‌باشد: نخستین بخش پیرامون مرگ و مباحث مرتبط با آن است. در دومین بخش در خصوص عالم برزخ و در سومین بخش به قیامت کبرا و مواقف مربوط به آن بحث شده است. در فصل چهارم مقایسه‌ی بین دنیا و آخرت صورت گرفته است که دارای دو بخش است: بخش اول به مقایسه بین دنیا و آخرت پرداخته شده است و در دومین بخش اهمیت و تأثیر اعتقاد به زندگی اخروی در ابعاد مختلف زندگی انسان مورد بررسی و دقت نظر قرار گرفته است.

مقدمه

سپاس بی کران خداوند را که با نزول قرآن، قانون جامع و کامل زندگی بشر را برای صعود به آسمان کمال و نیک بختی در اختیار او قرار داد.

انسان در قرآن کریم جایگاهی رفیع و پایگاهی منبع دارد. اوراق دفتر انسان را تنها باید با قلم وحی نوشت. آنان که با قلم چهل و مرکب ضلالت به حکاکتی تصویر انسان نهاده اند، را ببین فرشته انسی، دیوی مخوف تراشیده اند، راه به کجا می پویند؟

انسان با صورتی انسانی، چهره های مُلکی ظاهر شده، سیرتی لاهوتی و سیمایی ملکوتی دارد و اگر، عده ای آمده اند و می خواهند در صورت و ظاهر او تصرف کنند به سیرت و باطن او راهی ندارند رسد، راه در مقابل این پدیده پیچیده ناتوانند.

تنها پرده نشینان غیب می توانند دلستان میرد آدمی را وصف کنند و در پرده حضور قرآن، به نمایش گذاشته، جهان را به نمایش آن بار فرید، قراخوانند. جان مایه ی انسانی، نفس شریف اوست که گوهر یک دانه ی وصف عالم است و او اشرف مخلوقات است تا جایی که فرش و عرش همه برای او خلق شده است. انسان عصاره ی هستی است و به لحاظ هدف الهی به سوی محبوب و معشوق خویش در حرکت است، قطره ای است که تنها، وصول به دریای هستی را می جوید. موجی است که آسودگی خود را در لقای الهی دیده و تنها به یاد او آرام می گیرد.^۱

^۱ «لا بذكر الله تطمئن القلوب».

خلافت الهی او سکوپی است برای پهلو گرفتن در عتدیت الهی، حشمت و جلال انسانی و سلطنت و اقتدار آدمی زمانی به کنار می آید که انسان مقام «عِندَ مَلِیکِ مُقْتَدِرٍ»^۱ را در آغوش آورد.^۲

او پس از آغاز خلقتش از تعلیم اسما شروع شد. در نیمه ی راه، هم نشین فرشتگان شد و بر کرسی تعلیم ملائکه نشست و مسجود فرشتگان شد. تا انسان جایگاه عظم خود را نشناسد و گستره ی وجودی خود را نداند، قطعاً نمی تواند از چنگال صفت رده و در بارگاه قدس مأوی گزیند.

او باید بداند، دنیا و مظاهر آن فتنه برای نیل به هدف اصلی، که همانا قرب الهی است بوده و به تنهایی مطلوب و مقصود آدمی انسان نیست. انسان مدتی در این عالم زندگی می کند تا توشه راه (تقوی) بردارد و به بندگی جاودانه ی اخروی نایل گردد. اگر انسان به گونه ای صحیح از این دنیا بگذرد، خدای سبحان او را به دار قرار و وادی سلام می خواند و در سایه سدره از او پذیرایی کرده، از شراب عهوه، او را می نوشاند، بهترین ها و زیباترین ها را به او عطا می کند. «كُلُوا وَ اشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا أُنْزِلُكُمْ فِي الْآيَاتِ الْخَالِيَةِ»^۳

دو صف همواره در برابر یکدیگر، انسان را به خود فرا می خوانند. صف انبیا و اولیا

^۱ قمر/ ۵۵: «در منزل گاه صدق، نزد خداوند مانک عزّ و سلطنت جاودانی، متعینند.»

^۲ جواد ی آملی/ عبد الله/ انسان در قرآن/ ص ۱۵

^۳ حاقه/ ۲۴: «بخورید و بیاشامید گوار باد (شمارا)، در برابر اعمالی که در ایام گذشته انجام دادید.»

و در مقابل آن، لشکر شیاطین و کفار، انبیا با استفاده از عقل و وحی، و شیاطین با استفاده از شهوت و غضب، هر یک انسان را به سوی خود دعوت می کنند. بشر امروز گرفتار بحران عظیمی است که رهایی از آن دشوار و مشقت بار است. امروز دستان و تعدی و تجاوز برآنند که اندیشه های ناب وحی را نشان رفته و در پی آنند که فطرت انسانی را با حجاب های ابهام، به ورطه ی انکار برند و با القانات ناصواب، هاله های تیرگی و نگارهای کدورت، بر عقل و وحی کشند.

نویسندگانی بر این مسأله تلاش هایی کرده اند و بدعت هایی را ایجاد کرده اند عده ای از آنان اسلام را دین آخرت گرا معرفی کرده اند که اصلاً توجهی به دنیا نداشته و آن را مذموم می شمارند. به همین اصل، راه را، برای تسلط بیگانگان و ظلم و ستم و تعدی و تجاوز بر مسلمین باز کردند.

در جهان بینی اسلام، زندگی دنیوی مقدم بر زندگی حقیقی اخروی می باشد، که سعادت و شقاوت زندگی اخروی، محصول اعمال نیک و بد انسان، در این دنیا می باشد.

آنچه که اسلام با آن مخالف است وابستگی و مطلوب قرار دادن دنیاست، که رکود و توقف است و بر ضد حرکت تکاملی انسان است.

آنچه پیش رو دارید تلاشی است در جهت بررسی دنیا و آخرت در قرآن کریم که ابتدا دنیا از دیدگاه قرآن کریم مورد بررسی قرار گرفته است و سپس درباره ی، عالم آخرت و مواقف آن بحث شده و در انتها ارتباط بین آن ها مورد بررسی قرار گرفته

است. در این کتاب، محور اصلی، قرآن کریم بوده است و از کتب تفسیری شیعه و سنی و کتابهای حدیثی معتبر و نهج البلاغه و کتب نویسندگان صاحب نظر استفاده شده و نظر علامه طباطبائی در تفسیر المیزان مبنای کار قرار گرفته است.

«والسلام»

فرشادی

www.ketab.ir